

" بسمه تعالی "

دستورالعمل چک لیست پایش برنامه کودکان در سطح شهرستان

یکی از مهمترین اجزای هر برنامه بررسی آن از نظر اجرای استاندارد و میزان دستیابی به هدف است که در غالب پایش و ارزشیابی برنامه تعریف می شود . هدف از پایش مرور مداوم برنامه در حین انجام کار به منظور مشخص شدن مشکلات و حل آنها در جهت بهبود کیفیت خدمات ارایه شده است .

این چک لیست برای هر برنامه جداگانه (کودک سالم ، مانا ، شیر مادر و مرگ کودکان) به شیوه مصاحبه و بررسی اسناد و مدارک مربوط به فرآیند ها تکمیل می گردد و نحوه امتیازدهی آن برای هر سوال جداگانه وزن دهی شده است . توالی انجام پایش هر ۶ ماه یکبار و تکمیل چک لیست آن توسط کارشناسان ناظر بر سطوح شهرستان انجام خواهد گردید و توسط کارشناس مربوطه اطلاعات چک لیست تکمیل گردیده و وارد نرم افزار CHS و ازاین طریق به سایت پورتال اداره سلامت کودکان وزارت بهداشت انتقال داده می شود.

سوال ۱ - بایگانی دستورالعمل ها و بخشنامه ها از نظر تفکیک هر برنامه و به صورتی که دسترسی به آن ها آسان باشد بررسی گردد ، دستورالعمل ها و بخشنامه های ارسالی از دانشگاه نیز بایستی حداکثر طی ۱۵ روز از زمان دریافت (اسناد به تاریخ ثبت نامه در دبیرخانه) به واحد های محیطی ارسال شده باشد (تاریخ رونوشت نامه ارسالی مشاهده می گردد)

امتیاز دهی : کامل بودن مستندات ۳ امتیاز (بایگانی ۱ امتیاز و ارسال حداکثر طی ۱۵ روز ۲ امتیاز) - ارسال ۱۵ روز تا ۱ ماه ۱ امتیاز - ارسال بیش از ۱ ماه صفر امتیاز

سوال ۲ - آخرین مواد آموزشی و کمک آموزشی هر برنامه باید موجود باشد و ارسال و توزیع به موقع آنها به واحد های محیطی متناسب با گروه هدف، سطح مشکل در منطقه و تعداد گروه هدف باشد (حداکثر نحوه ارسال در یک سال گذشته بررسی شود و بیش از یک سال امتیاز آن بین وجود مواد آموزشی و کمک آموزشی تقسیم شود) و رونوشت نامه ارسالی یا تاریخ خروج از انبار در فرم مربوطه مشاهده گردد .

امتیاز دهی : وجود مواد آموزشی ۱ امتیاز، عدم وجود صفر امتیاز - وجود مواد کمک آموزشی ۱ امتیاز، عدم وجود صفر امتیاز - تحویل مواد آموزشی و کمک آموزشی حداکثر تا ۱ ماه ۱ امتیاز، بیش از ۱ ماه صفر امتیاز

برنامه	تعریف مواد آموزشی	کمک آموزشی
کودک سالم	بوکلت چارت پزشک، راهنمای بوکلت چارت پزشک، بوکلت چارت غیرپزشک ، راهنمای بوکلت چارت غیرپزشک،	فیلم آموزشی معاینه نوزاد - فیلم ارزیابی چشم
مانا	بوکلت چارت پزشک، راهنمای بوکلت چارت پزشک، بوکلت چارت غیرپزشک ، راهنمای بوکلت چارت غیرپزشک،	فیلم آموزشی مانا
شیرمادر	حمایت و ترویج تغذیه با شیرمادر در بیمارستانهای دوستدار کودک (دوره آموزشی ۲۰ ساعته برای کارکنان بیمارستانها)	کتابچه قانون ترویج تغذیه با شیرمادر و حمایت از مادران در

دوران شیردهی - کتاب مشاوره در مورد تغذیه شیرخوار و کودک خردسال	- راهنمای پایش و ارزیابی مجدد بیمارستانهای دوستدار کودک- مجموعه آموزشی ترویج تغذیه با شیرمادر(آموزش ۳۶ ساعت)-	
فایل یا کتاب گزارش نظام مراقبت مرگ کودکان ۱-۵۹ ماهه ۱۳۸۷	فایل یا کتابچه نظام مراقبت مرگ کودکان ۱-۵۹ ماهه (نسخه سوم)-خلاصه دستورالعمل بررسی مرگ کودکان ۱-۵۹ ماهه در بیمارستان، شهرستان، دانشگاه	مرگ کودک

*نکته: مواد آموزشی و یا کمک آموزشی در برنامه اگر بیشتر از یک مورد را شامل می شود در صورت موجود بودن همه موارد یک داده می شود و در صورتی که حتی یک مورد از چند مورد وجود نداشته صفر منظور می گردد

سوال ۳- جداول برآورد اقلام (دارو ، شیر مصنوعی) و مکمل های دارویی برنامه کودکان به تفکیک واحد های محیطی همراه با روش برآورد بررسی و مشاهده شود .(برآورد یک دوره از همه اقلام مشاهده شود اگر درست بود امتیاز کامل داده شود).

روش محاسبه برآورد اقلام دارویی:

روش برآورد شیر مصنوعی و مکمل های دارویی: "مصرفی یک دوره زمانی گذشته" منهای "موجودی" بعلاوه "۳۰ درصد مصرفی*"

روش برآورد اقلام دارویی مانا : "مصرفی یک دوره زمانی مشابه سال گذشته" منهای "موجودی" بعلاوه "۳۰ درصد مصرفی*"

*نکته: تصمیم گیری در مورد تحویل مقدار اقلام دارویی براساس مقدار موجودی انبار و تاریخ مصرف اقلام می تواند ۱۰ تا ۳۰ درصد مصرفی در نظر گرفته شود.

جدول زیر لیست حداقل داروهای که باید در واحدهای تابعه وجود داشته باشد:

برنامه	خانه بهداشت / پایگاه	مرکز بهداشتی شهری / روستایی
کودک سالم	مولتی ویتامین یا ویتامین AD -قطره آهن	مولتی ویتامین یا ویتامین AD -قطره آهن
مانا	سولفاستامید ۱۰٪-نیستاتین-آموکسی سیلین- پنی سیلین = کوتریموکسازول - ORS استامینوفن-تتراسیکلین	سولفاستامید ۱۰٪-نیستاتین-آموکسی سیلین- پنی سیلین = کوتریموکسازول - ORS استامینوفن-تتراسیکلین
شیرمادر	شیر مصنوعی(در صورت نیاز)	کوپن شیر مصنوعی(در صورت نیاز)
مرگ کودک	در صورت عدم دسترسی بیش از یک ساعت : آمپول آمپی سیلین-جنتامایسین	داروهای احیای کودکان - آمپول آمپی سیلین- جنتامایسین

*نکته: برآورد اقلام دارویی در برنامه اگر بیشتر از یک مورد را شامل می شود در صورت درست بودن همه موارد یک داده می شود و در صورتی که حتی یک مورد از چند مورد درست نباشد صفر منظور می گردد

امتیاز دهی : برآورد صحیح اقلام ۵ امتیاز- برآورد نادرست و انجام نشده صفر امتیاز (در برنامه مانا حداقل در هر پایش ۲ مورد از اقلام چک شود)

سوال ۴- مقایسه لیست توزیع اقلام (دارو ، شیر مصنوعی) و مکمل های دارویی برنامه کودکان با برآورد و درخواست صحیح آن (به تفکیک واحد های محیطی همراه با رونوشت نامه های ارسالی یا مستندات واحد امور دارویی که تائید کننده این امر می باشد) مشاهده گردد.

امتیاز دهی : توزیع صحیح به همه واحدها ۵ امتیاز- توزیع برخی از اقلام ۳ امتیاز- توزیع نادرست یا توزیع انجام نشده صفر

سوال ۵ - لیست امکانات و تجهیزات مورد نیاز برنامه (فرم ها و دفاتر ثبت ، ترازو و.....) به تفکیک واحدهای محیطی ، بررسی و مشاهده گردد

برنامه	خانه بهداشت / پایگاه	مرکز بهداشتی شهری / روستایی
کودک سالم	ترازوی اطفال - بزرگسال - قدسنج - متر - چارت بینایی - بوکت چارت - دفاتر - فرم چوب خط و ارجاع -	ترازوی اطفال - بزرگسال - قدسنج - متر - چارت بینایی - بوکت چارت - دفاتر - فرم چوب خط و ارجاع
مانا	ترازوی اطفال - بزرگسال - متر - چارت بینایی - بوکت چارت - دفاتر - فرم چوب خط و ارجاع - ترمومتر - چراغ قوه - آبسلانگ ترمومتر	ترازوی اطفال - بزرگسال - قدسنج - متر - چارت بینایی - بوکت چارت - دفاتر - فرم چوب خط و ارجاع - چراغ قوه - آبسلانگ - گوشی - اتوسکوپ
شیرمادر	دفاتر - فرم چوب خط	دفاتر - فرم چوب خط
مرگ کودک	فرم بررسی مرگ کودکان - در صورت عدم دسترسی بیش از یک ساعت : کپسول اکسیژن	فرم بررسی مرگ کودکان - کپسول اکسیژن - آمبویک اطفال - لارنگوسکوپ باتیغه اطفال - لوله راه هوایی سایز مناسب

امتیاز دهی : تامین (اعم از خرید یا تعمیر) صحیح همه امکانات و تجهیزات (بر اساس برآورد و درخواست) ۵ امتیاز- تامین برخی از امکانات و تجهیزات ۳ امتیاز- اقدامی جهت تامین و تعمیر صورت نگرفته صفر امتیاز

سوال ۶ و ۷ و ۸ و ۹ - بررسی و مشاهده : برنامه زمان بندی شده بازدیدها (جدول دارای نام کارشناس ، زمان و مکان بازدید) در برنامه عملیاتی پیش بینی شده باشد و در صورت عدم انجام به موقع علل تاخیر و یا عدم انجام نظارت مکتوب شده باشد ، بازدیدها بایستی با استفاده از روش و ابزار مدون انجام گیرد (مشاهده تکمیل ابزار پایش استاندارد) (۲ بازدید بصورت رندوم بررسی شود).

چک لیست بازدید واحد های محیطی تکمیل گردیده و در گزارش بازدیدها به اقدامات انجام شده در زمینه نظارت قبلی اشاره شود (مشاهده پس خوراند پایش قبلی) ، گزارش بازدیدها تحت عنوان " پس خوراند بازدید " حداکثر تا دو هفته بعد از بازدید به واحد های تابعه ارسال شده باشد (مشاهده مستندات) .

امتیاز دهی سوال ۶ : در صورتی که جدول زمان بندی نظارتها در برنامه عملیاتی پیش بینی گردیده و ۹۰ درصد و یا بیشتر نظارت ها انجام گردیده ۹ امتیاز- ۸۰ درصد نظارت ها انجام گردیده ۸ امتیاز- ۷۰ درصد نظارت ها انجام گردیده ۷ امتیاز و .....- کمتر از ۱۰ درصد نظارت ها انجام شده باشد و یا در برنامه عملیاتی پیش بینی نشده باشد صفر امتیاز

توجه : صفر جلوی درصد انجام نظارت ها برداشته شده و امتیاز بدست می آید .

امتیاز دهی سوال ۷ : بر اساس ابزار پایش استاندارد، کامل تکمیل شده باشد ۵ امتیاز- : بر اساس ابزار پایش استاندارد، ناقص تکمیل شده باشد ۳ امتیاز- بدون ابزار پایش استاندارد صفر امتیاز

امتیاز دهی سوال ۸ : کامل (کلیه مشکلات پایش قبلی بررسی شده) ۵ امتیاز- ناقص (حداقل یک مشکل پایش قبلی بررسی نشده) ۳ امتیاز- اگر بررسی انجام نشده صفر امتیاز

امتیاز دهی سوال ۹ : ارسال حداکثر تا ۲ هفته ۵ امتیاز- ارسال ۲ هفته تا یک ماه ۳ امتیاز- بیش از یک ماه ۱ امتیاز - عدم ارسال صفر امتیاز

سوال ۱۰- مشاهده و بررسی تحلیل داده های جمع آوری شده و نتایج حاصل از بازدید ها به صورت جداول یا نمودار به تفکیک واحد های محیطی و عناوین چک لیست محیطی نمایش و مقایسه شده باشند .

امتیاز دهی : مقایسه سوالات ابزارپایش به تفکیک واحد های محیطی، کامل انجام شده ۵ امتیاز - ناقص انجام شده ۳ امتیاز - انجام نشده صفر امتیاز

سوال ۱۱ - بررسی ارسال نتایج تحلیل نظارت های برنامه به واحد های تابع محیطی و سطوح بالاتراز طریق مشاهده رونوشت نامه های ارسالی به واحد های مربوطه (ظرف مدت ۱/۵ ماه ارسال گردد) .

امتیاز دهی : کامل (به سطوح تابعه محیطی و هم به سطوح بالاتر ظرف مدت ۱/۵ ماه ارسال شده) ۵ امتیاز - ناقص (بیش از ۱/۵ ماه یا به یکی از سطوح ارسال شده باشد) ۳ امتیاز - ارسال نشده صفر امتیاز

سوال ۱۲ - لیست مکتوب و مستند شناسنامه آموزشی کارکنان و مدرسین به تفکیک در هر برنامه به شکل جداگانه مشاهده گردد .

این شناسنامه آموزشی شامل موارد زیر می باشد:

نام و نام خانوادگی - تحصیلات - محل خدمت - سمت

نام برنامه - نام دوره آموزشی - نحوه آموزش (کارگاه- سمینار- جلسه و ...) - مدت آموزش - تاریخ آموزش - ارائه دهنده آموزش توسط هسته آموزشی (بیمارستان، مرکز بهداشتی درمانی ، شهرستان، دانشگاه ، کشوری) _ منبع آموزشی

امتیاز دهی : شناسنامه آموزشی کامل انجام شده ۵ امتیاز - ناقص انجام شده ۳ امتیاز - انجام نشده صفر امتیاز

سوال ۱۳ - برای کسانی که تاکنون آموزش ندیده اند:

گزارش برگزاری دوره آموزشی براساس نیاز سنجی و استاندارد تعریف شده بررسی و مشاهده گردد .

استانداردهای تعریف شده :

مدت آموزش	نام دوره آموزشی	گروه هدف	برنامه
۷ ساعت	کارگاه مراقبت کودک سالم پزشک	پزشک	کودک سالم
۷ ساعت	کارگاه تکامل کودکان	پزشک	
۱۴ ساعت	کارگاه مراقبت کودک سالم غیرپزشک	کارشناس بهداشت خانواده -بهورز	
۲۱ ساعت	کارگاه مراقبت ادغام یافته ناخوشی اطفال پزشک	پزشک	مانا
۱۴ ساعت	کارگاه برخورد با کودک مصدوم	پزشک - بهورز - کارشناس بهداشت خانواده	
۳۰ ساعت	کارگاه مراقبت ادغام یافته ناخوشی اطفال غیرپزشک	کارشناس بهداشت خانواده -بهورز	
۳۶ ساعت	راهنمای تغذیه باشیرمادر برای پزشکان	پزشک	شیرمادر
۲۰ ساعت	کارگاه حمایت و ترویج تغذیه باشیرمادر در بیمارستانهای دوستدار کودک	کارکنان بیمارستانی	
۲۰ ساعت	کارگاه حمایت و ترویج تغذیه باشیرمادر	کارشناس بهداشت خانواده -بهورز	
۷ ساعت	کارگاه نظام مراقبت مرگ کودکان ۱-۵۹ ماهه	پرسنل بررسی مرگ کودکان	مرگ کودک

برای کسانی که دوره آموزشی استاندارد را گذرانده اند:

بازآموزی حداقل هر ۲ سال یکبار بر اساس مستندات نیازسنجی های انجام شده از قبیل آزمون ، نظارت ها و تحلیل آن برنامه آموزشی تدوین شده باشد

امتیاز دهی : دوره آموزشی استاندارد و بازآموزی بازآموزی حداقل هر ۲ سال یکبار بر اساس مستندات نیازسنجی کامل انجام شده ۵ امتیاز - ناقص انجام شده ۳ امتیاز - اگر هر کدام انجام نشده صفر امتیاز

سوال ۱۴ - مشاهده و مطابقت لیست مداخلات یا استراتژی های تدوین شده در برنامه عملیاتی با وضعیت موجود اطلاعات آماری برنامه انجام شود

اطلاعات آماری برنامه شیر مادر: فرم جمع بندی اطلاعات شیر مصنوعی و بیمارستان دوستدار کودک

اطلاعات آماری برنامه کودک سالم: فرم جمع بندی اطلاعات کودک سالم

اطلاعات آماری برنامه مانا: فرم جمع بندی اطلاعات مانا

اطلاعات آماری برنامه مرگ کودکان: فرم جمع بندی اطلاعات فایل CSO

امتیاز دهی : مطابقت کامل با اطلاعات آماری برنامه ۵ امتیاز - مطابقت برخی از راهکارها با اطلاعات آماری ۳ امتیاز - عدم تطابق صفر امتیاز

سوال ۱۵ - بر اساس مشاهده لیست مداخلات یا استراتژی های تدوین شده در برنامه عملیاتی و مطابقت آن با نتایج تحلیل نظارت های برنامه انجام شود

امتیاز دهی : مطابقت کامل با تحلیل نظارت برنامه ۵ امتیاز - مطابقت برخی از راهکارها با تحلیل نظارت ۳ امتیاز - عدم تطابق صفر امتیاز

سوال ۱۶ - مشاهده و بررسی جدول فعالیت های تفضیلی که مطابقت با استراتژی ها یا مداخلات تدوین شده داشته باشد .

امتیاز دهی : مطابقت کامل جدول فعالیت های تفضیلی با استراتژی ها یا مداخلات تدوین شده ۵ امتیاز - مطابقت برخی از فعالیت های تفضیلی با استراتژی ها ۳ امتیاز - عدم تطابق صفر امتیاز

سوال ۱۷ - مشاهده جدول گانت تکمیل شده و درصد پیشرفت فعالیت ها و مشاهده مکاتبات پیگیری های انجام شده در سه ماه گذشته.

امتیاز دهی : پیگیری کامل فعالیتها در زمان مقرر ۵ امتیاز - برخی از فعالیتها پیگیری شده ۳ امتیاز - عدم پیگیری صفر امتیاز

سوال ۱۸ - مستندات هماهنگی درون بخشی و برون بخشی هر برنامه را مشاهده می کنید اگر در مداخلات تدوین شده نیاز به هر کدام از هماهنگی های درون بخشی یا برون بخشی یا هر دو داشته باشد و انجام گرفته باشد امتیاز کامل را می گیرد

امتیاز دهی : وجود مستندات هماهنگی درون بخشی و برون بخشی کامل انجام شده ۵ امتیاز - ناقص انجام شده ۳ امتیاز - انجام نشده صفر امتیاز

سوال ۱۹ - مشاهده اطلاعات آماری وارد شده هر برنامه در نرم افزار و ارسال اطلاعات بایستی حداکثر ۱۵ روز بعد از دوره تعیین شده باشد .(بطور مثال دوره جمع بندی اطلاعات آماری مانا هر ۳ ماه یکبار می باشد که جمع اطلاعات آن باید در شهرستان حداکثر تا ۱۵ روز بعد از فصل در نرم افزار مربوطه وارد و ارسال شده باشد)

امتیاز دهی : ارسال حداکثر ۱۵ روز بعد از دوره تعیین شده ۵ امتیاز - ارسال کمتر از ۲ ماه ۳ امتیاز - ارسال بیش از ۲ ماه صفر امتیاز

سوال ۲۰ - مشاهده رونوشت نامه ارسال شده عملکرد فعالیت های برنامه عملیاتی(دوره ارسال عملکرد برنامه ۳ ماهه می باشد) بایستی حداکثر ۱۵ روز بعد از دوره تعیین شده باشد .(بطور مثال دوره ارسال عملکرد برنامه در فصل بهار باید در شهرستان حداکثر تا پانزدهم ماه تیر ارسال شده باشد)

امتیاز دهی : ارسال حداکثر ۱۵ روز بعد از دوره تعیین شده ۵ امتیاز - ارسال کمتر از ۲ ماه ۳ امتیاز - ارسال بیش از ۲ ماه صفر امتیاز